

รูปแบบการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกโดยใช้กระบวนการธรรมาภิบาลสุขภาพ ตำบลโนนค้อ อำเภอนโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ณภัทร จุลทัศน์, ส.บ.¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานธรรมาภิบาลหมู่บ้านจัดการไข้เลือดออก บ้านเท่อเล่ ตำบลโนนค้อ อำเภอนโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2566 ถึง กุมภาพันธ์ 2567 กลุ่มตัวอย่างในการพัฒนารูปแบบได้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานธรรมาภิบาลหมู่บ้านจัดการไข้เลือดออก บ้านเท่อเล่ จำนวน 35 คน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาและประเมินผล ประชาชนทั้งหมด 101 คน จาก 101 หลังคาเรือน โดยประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ของเคมมิสและแมกแทกการ์ด (Kemmis & McTaggart) ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่1) การวางแผนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่ 2) การลงมือปฏิบัติการตามแผน ขั้นตอนที่ 3) การติดตามสังเกตการณ์ และขั้นตอนที่ 4) การสะท้อนผล จำนวน 3 วนรอบ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ของเครือข่ายสุขภาพและผู้นำชุมชนในชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล เปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังใช้สถิติ paired t-test

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการดำเนินงานธรรมาภิบาลหมู่บ้านจัดการไข้เลือดออกบ้านเท่อเล่ มีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้ 1.) การเตรียมการก่อนการวิจัย โดยมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำความเข้าใจในบริบทของชุมชน 2) การประชุมร่วมกับชุมชนเพื่อสะท้อนสถานการณ์การแพร่ระบาดและออกแบบวิธีการดำเนินงานธรรมาภิบาลหมู่บ้านจัดการไข้เลือดออก 3) การติดตามการดำเนินงานโดยเยี่ยมเสริมพลังเครือข่ายในการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก ได้รูปแบบการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก ตามหลัก TERLER Modle ดังนี้ 1)Team Tumbol Health board : การแต่งตั้งทีมคณะกรรมการระดับตำบล 2) E : effective planning ออกแบบรูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ทำให้มีประสิทธิภาพ 3) R : (Respect & Openness) ให้ความเคารพต่อกันและเปิดกว้างทางความคิด 4) L : Learning and Literacy การเรียนรู้และความแตกฉานเกี่ยวกับโรค 5) E : Experience and education การเรียนรู้ขึ้นชมการทำงาน ผ่านประสบการณ์ 6) R : Reflection Evaluation การสะท้อนและประเมินผลการดำเนินการ

ผลการประเมินรูปแบบที่พัฒนาขึ้นพบว่า หลังการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างมี มีผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนของการรับรู้และพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออก สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : รูปแบบ, การดำเนินงานธรรมาภิบาลหมู่บ้าน, จัดการโรคไข้เลือดออก

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโนนค้อ จังหวัดศรีสะเกษ
Email: chokanan454545@gmail.com

Model for prevention and control of dengue fever using the Non Kho Subdistrict Health Constitution process, Non Khun District, Sisaket Province

Naphat Jullatat, *B.P.H.*¹

Abstract

This Participatory Action Research focuses on developing of the management of Dengue Hemorrhagic Fever by using Village Constitution; Terler Village, Non Kho Sub- district, Non Khun District, Sisaket Province was selected as a model community during July 2023 to February 2024. Number of Village Constitution participant: 35 people and 101 members from 101 families were chosen as the experimental group. This research study is using Kemmis and McTaggart's PAOR model, which shown as four stages are 1)Planning 2)Acting 3)Observing and 4)Reflecting in 3 Cycles. In-Depth interview and Groups conversation from District Health team and Community leaders were used. The data was analyzed by Qualitative Data Analysis, Information Consistency and Comparisons with the average point of the pre- and the post-paired t-test.

Results of the management of Dengue Fever within Terler Village operated that 1) Research Preparation; A special workshop was arranged for community context. 2) Discussion; Perform meetings with local communities was presented epidemic and also the management of Dengue Hemorrhagic Fever. 3) Operation Monitoring; Reinforcement to monitor the spread of the epidemic. TERLER Model has been used as the following 1)T: Team Tumbol Health Board 2)E: Effective Planning 3)R: Respect & Openness 4)L: Learning and Literacy 5)E: Experience and Education and 6)R: Reflection Evaluation.

The evaluation results indicated that the mean difference scores of the Example was higher than Pre-test and the Comparison Group at 0.05 level of statistically significance.

Keywords: The Management, Village Constitution, Dengue Hemorrhagic Fever

¹ Public Health Technical Officer, Professional level, Ban Non Klor Health Promoting Hospital, SisaketProvince,
Email: chokanan454545@gmail.com